

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ГАЛУЗЕВЕ МАШИНОБУДУВАННЯ»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Галузеве машинобудування» з метою удосконалення системи якості вищої освіти в ТДАТУ.

Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Галузеве машинобудування». Всього опитано **30 респондентів**.

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Галузеве машинобудування» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

Рис. 1. Оцінювання «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (*1- найбільш важлива*) представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Базові загальні знання	3
Здатність до аналізу і синтезу	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Прийняття рішень	2
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	3
Дослідницькі навички і уміння	4
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	5
Здатність до критики та самокритики	6
Елементарні комп'ютерні навички	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	7	30	50	13
Рівень базових (професійних) знань і навичок	4	9	17	35	35
Стратегічне мислення	3	7	37	47	7
Націленість на кінцевий результат	0	13	13	40	33
Здатність працювати в колективі, команді	7	3	20	27	43
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	3	17	27	27	27
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	7	10	10	30	43
Навички управління персоналом, колективом	3	23	37	27	10
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	17	27	40	17
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	7	7	27	23	37
Ведення ділової документації	3	17	40	33	7

Результати оцінювання показали **високий рівень** (4 і 5 балів) наступних якостей та навичок: «націленість на кінцевий результат» (73%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (73%), «рівень базових (професійних) знань і навичок» (70%), «здатність працювати в колективі, команді» (70%). **Низький рівень** (1 і 2 бали) - «навички управління персоналом, колективом» (26%), «ведення ділової документації» (20%), «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (20%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (17%), «єрудованість, загальна культура, комунікабельність» (17%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	100
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	77
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	90
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	53
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	63
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	67
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	23
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	43

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» наступні:

1. Співвідношення теоретичної і практичної частини (100%)
2. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (90%)
3. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (77%)
4. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (67%)
5. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (63%).

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо залучення роботодавців до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2.

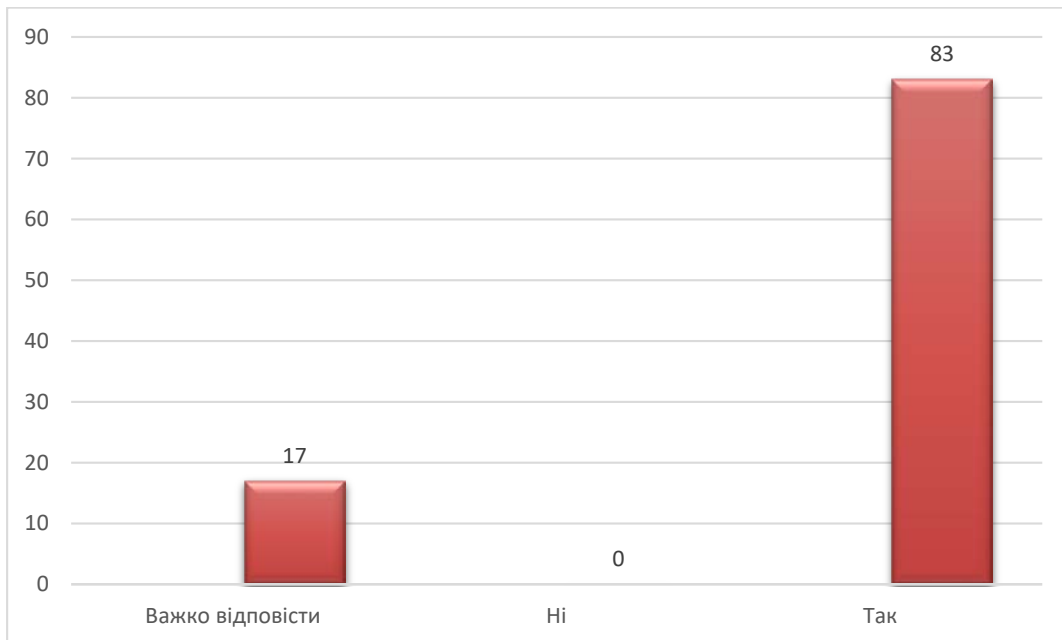

Рисунок 2 - Оцінювання *«Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?»* (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – «Іноземна мова», «Комп'ютерні технології», «Підйомно-транспортні машини», «Теплотехніка», «Термодинаміка», «Теплопередача», «Основи фізіології та біохімії», «Механізація навантажувально-розвантажувальних та складських робіт», суспільно - гуманітарного спрямування.

- *необхідно вилучити з освітнього процесу* - «Прикладна математика», «Сучасні приводи машин», культурологічного спрямування, .

Інші пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми наступні:

- організація виробничих практик на сучасних високотехнологічних підприємствах;
- оснащення лабораторних и наукових робіт сучасною технікою;
- більше дисциплін професійного спрямування;
- стажування за кордоном;
- організація наукових і практичних заходів з іноземними ЗВО аналогічних напрямків;
- не проводити Державний комплексний іспит, а виконувати тільки дипломне проектування;
- залучення виробничників до викладання дисциплін;
- поліпшення технічного забезпечення освітнього процесу.

Висновки

1. Аналіз результатів опитування науково-педагогічних працівників, які викладають дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Галузеве машинобудування» щодо оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою показав, що найвищий рівень (4 і 5 балів) наступних якостей та навичок: «націленість на кінцевий результат» (73%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (73%), «рівень базових (професійних) знань і навичок» (70%), «здатність працювати в колективі, команді» (70%).

2 При цьому викладачі відмічають низький рівень (1 і 2 бали) за критеріями «навички управління персоналом, колективом» (26%), «ведення ділової документації» (20%), «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (20%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (17%), «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (17%).

3 Метою підвищення рівня вказаних якостей та навичок випускників при перегляді ОПП «Галузеве машинобудування» робочим групам звернути увагу на структуру дисциплін, які включають курсові проекти і повинні містити колективні завдання за тематикою, узгодженою з провідними фахівцями і роботодавцями в галузі («навички управління персоналом, колективом», «ведення ділової документації», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання») і обов'язковий прилюдний захист курсових проектів («здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність»).

3 За результатами опитування респондентів виявлено п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування»:

- Співвідношення теоретичної і практичної частини (100%)
- Спрямованість дисциплін на майбутню професію (90%)
- Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (77%)
- Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (67%)
- Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (63%).

3 Метою зміцнення цих складових при оновленні освітньої програми необхідно посилити наукову і практичну складову освітнього про процесу:

- обов'язкове проведення конференції за результатами виробничої практики та науково-практичних конференцій магістрантів та студентів із залученням провідних фахівців і роботодавців за професійною спрямованістю;
- подальший розвиток дуальної форми навчання, яка реалізовується на провідних переробних підприємствах і також сприяє вивченню сучасних технологій на виробництві та залученню студентів до організації наукових і

практичних професійних заходів.

– забезпечення активного відвідування викладачами семінарів у Вищій школі педагогічної майстерності ТДАТУ задля розширення можливостей використання в освітньому процесі сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор, тощо).

4 Опитування викладачів щодо навчальних дисциплін надало ряд пропозицій, які потрібно врахувати при оновленні освітньої програми:

– переглянути зміст освітньої програми з метою посилення знання здобувачами іноземної мови професійної направленості; прикладних комп'ютерних програм, пов'язаних з моделюванням технологічних процесів; теплових процесів в галузі; обладнання складського господарства та дисциплін суспільно - гуманітарного спрямування;

– розглянути необхідність, об'єм і зміст викладання дисциплін «Прикладна математика», «Сучасні приводи машин», культурологічного спрямування з метою адаптації освітнього процесу до вимог сучасного виробництва і науково-практичної діяльності здобувачів;

– для проведення виробничих практик надавати перевагу підприємствам з високим рівнем технологічного і технічного забезпечення;

– покращити матеріально-технічне забезпечення занять за рахунок збільшення кількості діючих лабораторних і експериментальних установок, постановки нових лабораторних занять, активізувати залучення здобувачів вищої освіти до оволодіння робітничими професіями «Налагоджувальник устаткування у виробництві харчової продукції» і «Оператор верстатів з програмним керуванням», що дозволить збільшити кількість і якість практичних заходів та занять професійного спрямування;

– постійно проводити пошук іноземних партнерів і залучення здобувачів вищої освіти ТДАТУ до практики закордонного стажування і «подвійних дипломів»;

– затвердження в Стандарті спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» єдиної форми Державної атестації – дипломного проекту забезпечить підвищення рівня конкурентоздатності випускників;

– обов'язково залучати до освітнього процесу виробників, роботодавців, провідних фахівців галузі через проведення виїзних занять, участі в ДЕК, ДКК, рецензування дипломних проектів і робіт, участі в науково-практичних конференціях, виставках та ін.

Декан механіко-технологічного факультету,
д.т.н., професор

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Кюрчев С.В.

Скляр Р.В.